

og Fiskarlagets Servicekontor AS, avd. Vest

Bergen, 25.08.16

Vår ref. 862/16/BSI/5.7.1.3

Dykkar ref. 15/9781

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Att: Terje Halsteinsen

E-mail

HORDALAND – FORSLAG TIL FORSKRIFT OM HØSTING AV TARE

Viser til Dykkar brev av 08.07.16, med vedlegg, vedkomande ovannemnde saker.

Fiskarlaget Vest vil gjere merksam på at kysten utgjer sjølve grunnlaget for norsk sjømatnæring. Våre viktigaste gyteområde, oppvekstområde og fiskeområde ligg her. Sjømatnæringa og Regjeringa har ein felles visjon om at Norge skal bli «verdens fremste sjømatnasjon». For å oppnå dette er ein heilt avhengig av et godt havmiljø med reine og produktive sjøområde, noko som er avgjerande for kvalitet, mattryggleik, omdøme og marknadsvardi for norsk sjømat.

Hordaland Fylkeskommune skriv m.a. at «Bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning skal ta omsyn til både vern og kommersiell utnytting av ressursen.»

Ein vil presisere at vern for å ivareta økosystema må vere den viktigaste faktoren.

Norges Fiskarlag har ved brev av 13.07.16 til Nærings- og Fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet stilt spørsmål ved kva forvaltingsmodell haustinga av tare skal halde seg til. Brevet følgjer vedlagt.

Norges Fiskarlag har fått svar frå Nærings- og fiskeridepartementet, som følgjer vedlagt.

Fiskarlaget Vest støttar at forskriftene om tarehausting må bli mest mogeleg einsarta og at nummereringa av felta i Hordaland fortset på nummereringa i Rogaland.

Det enklaste hadde nok vore at alt var i ei forskrift.

Ein er positivt på at ein får digitale, meir presise og tilgjengelege kart, som viser kva felt som er opne til ei kvar tid, samt at to nabofelt ikkje blir hausta påfølgjande sesong.

Med helsing
Fiskarlaget Vest

Britt Sæle Instebo

Kopi; Lokallaga
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland Fylkeskommune
Fiskeridirektoratet region Vest
Havforskningsinstituttet

Nærings- og fiskeridepartementet

Klima- og miljødepartementet

Vår dato
13.07.2016

Vår referanse
2009/00031-18

Vår saksbehandler
Elling Lorentsen/93096583

Deres referanse

FORVALTNING AV TANG OG TARE LANGS NORSKEKYSTEN - HVILKEN FORVALTNINGSMODELL SKAL HØSTINGEN FORHOLDE SEG TIL?

Norges Fiskarlag har mottatt nye forskrifter for taretråling for kommentar som gjelder fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Forslaget til forskriftene tar utgangspunkt i tareforvaltningen slik denne har vært tidligere, med utgangspunkt i prinsippet om tares gjenvekst som legges til grunn.

Hvorvidt dette er den optimale forvaltningsmodellen utfordres nå fra andre miljøer. Også forskningsinstitusjoner etterlyser klarere målsettinger med forvaltningen.

Mange, herunder FMC som er en stor aktør innenfor tarehøsting, viser til Havressurslovens § 1, hvor det heter at

«Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk, lønsam forvaltning av dei villlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.»

Norges Fiskarlag vil imidlertid vise til § 7 - *Forvaltningsprinsipp og grunnleggjande omsyn* - hvor det settes flere krav til forvaltningen, og hvilke hensyn som bør tas.

- a) *ei fore-var-tilnærming i tråd med internasjonale avtalar og retningslinjer*
- b) *ei økosystembasert tilnærming som tek omsyn til leveområde og biologisk mangfald*
- d) *ei formålstenleg fordeling av ressursane, som mellom anna kan medverke til å sikre sysselsetjing busetjing i kystsamfunna*

Norges Fiskarlag mener det i større grad bør legges vekt på bokstavene a), b) og d). Det er vår oppfatning at det er lagt større vekt på tare som ressurs isolert, framfor å *«se sammenhengen mellom de artene vi høster av og resten av økosystemet»*, slik dette ble understreket av tidligere fiskeriminister Helga Pedersen ved framleggelse av den nye loven. I gjeldende tareforvaltning tas det etter Fiskarlagets oppfatning ikke tilstrekkelig hensyn til leveområde og biologisk mangfold. Dette er signaler som også gis fra forskere på området.

Med hensyn til Havressurslovens § 7, bokstav d) skal det legges til grunn en «formålstenleg fordeling av ressursane, som mellom anna kan medverke til å sikre sysselsetting og busetting». Norges Fiskarlag vil advare mot at det legges opp til at taretråling gis for stort innpass i områder som er viktig for kystfiskeriene og ikke minst områder som er viktige for oppvekstområder for fisk gjennom et stort antall arter som kan ha tilhold på tarestilkene.

Fiskerne har over flere år uttrykt bekymring for konsekvensene av taretrålingen. Bekymringen har tatt utgangspunkt i at de ser endringer i kystsonen og kystnære farvann, da særlig i de områder hvor det foregår fiskeri, og at endringene synes å akselerere når det høstes tare i området. Fiskerne registrerer endring i tilgjengelighet av arter som tidligere har vært tallrike i større grad blir færre, og fangstene blir som følge av dette redusert.

I forbindelse med gjennomførte prøvehøstinger har det vært gjennomført noen mindre forsøk for å se på eventuelle konsekvenser av tilgjengelighet av fisk. Disse undersøkelsene har vært begrenset i tid og utstrekning, og fiskerne uttaler at disse ikke gir et riktig bilde i forhold til det de opplever.

Kunnskapen om tareskogens betydning for et velfungerende økosystem har vært systematisk opparbeidet over svært lang tid, spesielt av forskere ved NIVA. Fokuset har blant annet vært på hva skjer i et område som blir høstet med hensyn til påvekst av andre organismer som er viktig for både fisk og sjøfugl.

Denne kunnskapen har sjelden eller aldri blitt tillagt vekt ved utarbeidelse av forskrifter for tarehøsting eller i vurdering av om et område skal åpnes for tarehøsting og hvilken syklus skal legges til grunn.

I forvaltningen har det vært fokus på hvor god gjenvekst den enkelte plante har, summert opp til om tareressursen tåler det høstingsnivået som det gjennom forskrift legges opp til. Det er også dette som blir lagt til grunn for anbefalingen om hvor ofte et felt skal kunne høstes.

Taretråling i dag blir av høsterne sammenlignet med høstingen som lokalbefolkningen tidligere gjennomførte, en sammenligning som ikke er korrekt ettersom tidligere tiders høstingsmetoder var enklere og medførte en annen «uttynning» av tareskogen enn det som gjennomføres med dagens taretrålere. Det feltet som en taretråler i dag høster på, blir å sammenligne med «snauhogst» i skogen, en metode som bidrar til større endringer i det biologiske mangfoldet. Riktignok kan det over tid restituere seg om alle faktorer drar i samme positive retning. Men mange av disse faktorene har vi ikke kontroll på, og vet lite om hvor lang tid det faktisk tar før et område er tilbake til utgangspunktet.

Tilsvarende vil det være for et område hvor det gjennomføres tråling etter tare. Her kan det gå raskere å reetablere tareskogen, men dagens syklus vil ikke legge forholdene til rette for at også epifyttsamfunnen blir reetablert.

Dette er tydelig uttalt i rapporten «Prøvehøsting av stortare i Nord-Trøndelag – Gjenvekstundersøkelser 2010 – 2014» hvor det heter:

«Oppfølgende undersøkelser i mai-juni 2014 viste god tilvekst av stortare på de fleste felt som tidligere er prøvehøstet i Nord-Trøndelag. Fire år etter høsting er imidlertid størrelse, alder og epifyttutviklingen hos den oppvoksende tarevegetasjonen fortsatt lavere enn det som ble observert før høsting. Det betyr at hvis man f.eks. hadde innført 5 års høstesyklus (dvs. restitusjonsperiode på fire år før feltene er åpne for tarehøsting det femte året) i Nord-Trøndelag, ville tarevegetasjonen på høstefeltene fortsatt ikke være ferdig utviklet sammenlignet med tilstanden før høsting. Hvis en fullstendig reetablering av tarevegetasjonen og epifyttsamfunn er forutsetningen for en bærekraftig utnyttelse av tareressursen i Nord-Trøndelag, bør høstesyklusen være lengre enn 5 år, og sannsynligvis 8 år for å oppnå reetablering av aldersstrukturen på høstefeltene.

For tidlig høsting, for rekrutt-tettheten i undervegetasjonen er reetablert, vil kunne gi en langsommere gjenvekst på disse feltene, enn hva tilfelle var etter første høsting, da rekrutteringsgrunnlaget var bedre. Det som i første omgang ser ut til å være en bærekraftig

høsting med reetablering av tarebiomassen etter en høsterunde, kan derfor vise seg å være mindre bærekraftig etter gjentatte høstinger, dersom det høstes med en frekvens som er for kort til at rekrutteringsvegetasjonen utvikles.»

Dette poenget er også synliggjort i arbeidet knyttet til revisjonen av forskriftene for Hordaland, hvor det i avsnittet om høstesyklus er tatt inn en oppfordring fra Havforskningsinstituttet om at forvaltningen bør ta stilling til hvilke prinsipper som skal legges til grunn for forvaltningen. Det heter at

«hvis en velger en økosystembasert forvaltning må høstesyklusen være lengre enn 4 år. Hvis en velger maksimal ressursutnyttelse er en høstesyklus på 4 år tilstrekkelig. Ved valg av forvaltningsmodell må en sikre at deler av tarevegetasjonen på høstefeltene opprettholder en økologisk klimakstilstand dersom høstetrykket skulle øke.»

Det framgår av samme avsnitt i høringsdokumentene for Hordaland, at det i dag er en svakhet i dagens regelverk at det ikke er begrensninger på hvor mye som kan høstes på hvert felt. Fra HI blir det foreslått å etablere en forvaltningsstrategi der det

«må avsettes flere mer definerte områder med godt ressursgrunnlag til tarehøsting (maks ressursutnyttelse), samtidig som høstingen begrenses i andre områder. Denne forvaltningsmodellen kombinerer optimal ressursutnyttelse samtidig som tareskogens økosystemfunksjoner opprettholdes.»

FMC som er hovedaktør innenfor taretråling uttaler på sine nettsider med hensyn til høsting blant annet:

«Tar vi for oss de feltene der høstingen foregår, har vi beregnet at vi høster mellom 15 og 20 % av bestanden det året vi høster. Feltet står deretter urørt i 5 år (4 år i Rogaland). Samme hvordan vi foretar beregningene, er høstingen av begrenset omfang.»

I andre sammenhenger uttaler de at de høster kun ca. 0,3 % av ressursen, og at dette tilsvarer om lag 2.5 prosent av den årlige tilveksten. Dette sammenlignes med at det årlig rives opp 10 – 20 prosent av biomassen hvert år.

Den store forskjellen i hvor stor mengde som kan høstes ligger nok i beregningene av hva som kan være høstbare områder for fartøy, ikke hvor stor mengde tareskog som finnes. Forutsettes det at det er så lav høstingsgrad, burde det vært mindre aktuelt å øke uttaket eksempelvis i Nord-Trøndelag og Nordland slik vi har sett dette de siste årene.

I forhold til god forvaltning er det viktig å regne høstingsmengde og høstingspotensial ut fra det som potensielt kan høstes, og ikke det som står på en slik måte at det ikke lar seg høste med dagens teknologi. Dersom det som kan høstes legges til grunn, forventes det at uttaket av ressursen i et område ligger mye høyere enn det som FMC uttaler, noe som vil bety større endringer enn det en storm kan «ta ut» i samme periode, og for samme område.

Under henvisning til foranstående krever Norges Fiskarlag at departementene tar stilling til Havforskningsinstituttets anmodning om å klargjøre hvilken forvaltningsmodell som skal legges til grunn; er det gjenveksten av tare til ny høstbar ressurs som skal være målsettingen eller er det gjenoppretting av økosystemets tilstand som skal være målet? Etter vår oppfatning er det økosystemets tilstand som bør være målsettingen med forvaltningen, noe som også er intensjonen med Havressursloven.

Norges Fiskarlag krever derfor at det i forbindelse med fastsettelse av nye forskrifter for høsting av tare i de enkelte fylker nedfelles et prinsipp om at de enkelte felt ikke bør høstes før økosystemet har nådd sitt potensiale for individer og arter som er naturlig for et maksimalt mangfold.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Elling Lorentsen

Kopi til: Medlemslaga
Landsstyret
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Rogaland Fylkeskommune
Hordaland Fylkeskommune
Sogn og Fjordane Fylkeskommune
Møre og Romsdal Fylkeskommune
Sør-Trøndelag Fylkeskommune
Nord-Trøndelag Fylkeskommune

**DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT**

Norges Fiskarlag
Postboks 1233 Sluppen
7462 TRONDHEIM

Deres ref
2009/00031-18

Vår ref
14/6429-15

Dato
15.08.16

Spørsmål om bruk av forvaltningsmodell ifb. høsting av tang og tare langs norskekysten

I brev fra Norges Fiskarlag av 13. juli 2016 vises det til pågående høring av nye forskrifter om høsting av tare i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Dere reiser spørsmål om vi i dag har en optimal forvaltningsmodell for høsting av tare, og bemerker at den utfordres av forskningsinstitusjoner. Samtidig etterlyser dere en klar målsetning med forvaltningen av tare. Dere advarer mot at det legges opp til en tareforvaltning hvor det gis for stort innpass i områder som er viktige for kystfiskeriene, og viktige oppvekstområder for fisk, og viser videre til at fiskerne over flere år har uttrykt bekymring for konsekvensene av taretrålingen.

Nettopp fordi forvaltningen er opptatt av at vi trenger mer forskning og kunnskap om tarehøsting og dens påvirkning på økosystemet, er tang og tare spesifikt nevnt som et prioritert satsningsområde i tildelingsbrevene fra Nærings- og fiskeridepartementet til Havforskningsinstituttet de senere år.

Havforskningsinstituttet har i 2016 en portefølje av forsknings- eller rådgivningsaktiviteter knyttet til tang og tarehøsting. Det er igangsatt ressursovervåkning på tang og tare, som er en årlig overvåkning av tarehøstingen i alle fylker fra Rogaland til Nord-Trøndelag.

I forbindelse med at det er åpnet for prøvehøsting på tare i Nordland er det også igangsatt et prosjekt med formål å studere effekter av taretråling på forekomst av fisk, med fokus på

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Besøksadresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org nr
912 660 680

Fiskeri- og
havbruksavdelingen

Saksbehandler
Elisabeth Sordahl
22446545

torskeyngel, og å kartlegge taretilstanden og overvåke gjenvekst av tare etter uttak. Undersøkelsene rettet mot fisk ble startet i 2014 og skal følges opp ut 2021. Det skrives årlige rapporter i dette arbeidet, og det er for tidlig å gi noen konklusjoner.

Videre er det igangsatt et arbeid med å utvikle en biomassemodell for stortare, hvor målsetningen er å lage kart over tarebiomasse langs kysten til grunnlag for forvaltning og mer optimal hosting av tare, samt bevaring av viktige arealer av hensyn til økosystemet og oppvekstområder for fisk. Dette er et prosjekt som startet i 2016 og som har en tidsramme på tre år.

I de fylkesvise arbeidsgruppene som utarbeider forslag til forskrift om hosting innenfor de enkelte fylkene er Havforskningsinstituttet representert som observatører, men kan også komme med faglige råd. Havforskningsinstituttet bidrar også som rådgiver til Fiskeridirektoratet for endelige forskrifter fastsettes. Et direkte utspring av dette er et prosjekt finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet som skal se på avgrensning og verdisetting av gytefelt for kysttorsk i områder aktuelle for tarehosting. Dette prosjektet ble etablert i 2016, og er en direkte oppfølging av innspill fra lokale fiskere og fagekspertgrupper. Da forskrift om hosting av tare i Nord-Trøndelag skulle vedtas ble et felt utenfor Vikna stengt ut fra et "fore-var" prinsipp. Målsetningen i prosjektet er å få bedre dokumentasjon på sammenhenger mellom gytefelt for torsk og tareskog, som kan legges til grunn i fremtidige saker.

I tillegg til det som er nevnt ovenfor gjennomføres det forskningsaktiviteter for å få økt kunnskap om sammenhengene i kystokosystemet, hvor tare og kysttorsk er viktige elementer.

Departementet ønsker en god og fremtidsrettet forvaltning av både tare-ressursene og tradisjonelle fiskerier. Satsningen på forskning på tare som er beskrevet ovenfor viser at dette tas på alvor. Målet er at dette skal gi oss et godt grunnlag for nå og i fremtiden å kunne forvalte ressursene på en god og riktig måte i tråd med de forvaltningsprinsippene og grunnleggende hensyn som følger av havressursloven § 7.

Med hilsen

Elisabeth Norgård Gabrielsen
avdelingsdirektør

Elisabeth Sordahl
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.